

כגפן פוריה

עלון להפצת תורה ויהדות

אין לעיין בעלון זה בשעת התפילה

פרשת בקחתי

כד' אייר תשפ"ד

הפטרה: ה' עוזי ומעוזי

יום רביעי יום שחרור ירושלים הילולת שמואל

שבת מברכים ראש חודש סיון חל בשישי

המולד בליל שישי 0:25 ותשעה חלקים

אבות פרק ה' | 39 לעומר

יציאת השבת ר"ת 21:09

גיליון 867

יציאת השבת:

20:26

ירושלים: 20:22

כניסת השבת:

19:12

ירושלים: 19:04

ויהפך... לך את הקללה לברכה

הרב עמוס שושן - רב ישובי רכס פוריה

פרשת בקחתי פותחת בפסוקי ברכה לעם ישראל בזמן שיעשו רצונו של מקום. ואולם בהמשכה של הפרשה ישנם פסוקי תוכחה. בגלל פסוקי התוכחה הקשים, נתפתח מנהג ברוב קהילות ישראל, שהשליח ציבור קורא פסוקים אלו בעצמו ולא עולה אחר לקריאה זו, ובנוסף לכך הוא קורא פסוקים אלו בקול נמוך. יש מן הציבור שאינם עוקבים אחר קריאת פסוקים אלו, ויש שהגדילו לעשות ואפילו יוצאים מבית הכנסת! לומר לך, איני רוצה לשמוע פסוקי תוכחה קשים אלו.

הברירה משמיעת דברי התוכחה אינה מקטינה את הסיכוי לקבל את העונשים הכתובים בה, ההיפך הוא הנכון, היא יכולה לגרום לאדם להיכשל ולהיענש. משל למה הדבר דומה? לאדם הנוסע ברכבו ולפתע נדלקת מנורה אדומה ברכבו, נורה זו מאוד מפריעה לו בנסיעתו והוא מחליט לעצור באמצע הדרך ולנתק את המנורה הזו.

פעולה זו לא רק שאינה מצילה את האדם אלא גורמת לו להיות חשוף לסכנות רבות יותר. כך גם פסוקי התוכחה שבפרשתנו, הם באים לכיוון אותנו לדרך ישרה. לפיכך, אל לנו לטמון את ראשנו בחול או לאטום את אוזנו. אלא עלינו להקשיב ולדעת כי דברי תורה אלו הם המכוונים אותנו ללכת בדרך ישרה. יהי רצון שנוכח לשמוע את דברי תורתנו הקדושה, ושהקב"ה יהפוך לנו את כל הקללות לברכות, בגאולה הקרובה אמן.

בהוצאת מכון "שערי תורה": פוריה-נוה עובד ד.ג. גליל תחתון 15210

שערי תורה וחסד ע"ר * כולל אברכים * שיעורי תורה * פרסומים תורניים * גמ"ח עזרה לנוקמים *
הדפסה: דפוס כנרת. עריכה: צ. שוריק. היה שותף. להעברת תרומות: בנק המזרחי סניף טבריא מספר חשבון: 123459

שמואל הנביא

יום כ"ח באייר, יום שחרור ירושלים הוא יום ההילולא של שמואל הנביא, אשר עסק בתכנון בניין המקדש בנויות ברמה.

יש המשערים ששמואל הנביא היה משבט אפרים, שכן על אביו, אלקנה, נאמר כי מוצאו "מהר אפרים" ושהוא "אפרתי". עם זאת, על-פי מגילת היוחסין שלו המופיעה בדברי הימים, נראה שמוצאו משבט לוי והוא היה מצאצאי קורח. ככל הנראה, היה בן למשפחת לויים שהתגוררה בקרב שבט אפרים.

עוד בטרם לידתו הוקדש שמואל, על ידי חנה אמו, לעבודת האל, והובא למשכן שילה, עוד בהיותו פעוט, שם גדל וחונך על ידי עלי הכהן הכהן הגדול של אותה תקופה, שם גם קיבל את נבואתו הראשונה בהיותו נער. חז"ל מפרשים את הפסוק "ומוֹרָה לֹא יָעֲלָה עַל רֹאשׁוֹ", שנאמר בנבואה לחנה טרם לידתו, כי שמואל הוקדש מלידתו להיות נוזר עולם שנאסר בתספורת.

על פי המסופר בספר שמואל א' לוקים מתגלה וקורא לשמואל בלילה, כאשר הוא ישן בהיכל ה', היכן שנמצא ארון האלוהים; בשלוש הפעמים הראשונות חשב שמואל שעלי קורא לו וקם לקראתו אך בפעם הרביעית בהדרכתו של עלי, הבין שהאל קורא לו. האל סיפר לו על עונשם של בני עלי וביקש משמואל, לספר לעלי את הדברים אשר אמר לו. לאחר התגלות האל שמואל זכה לתואר נביא.

לאחר מותם של עלי ובניו, שמואל יורש את תפקידם. מנהיגותו של שמואל התאפיינה בכך שהייתה בעיקר רוחנית, בה נשמר מקומו של האלוהים כמנהיג המרכזי "ה' אלוהיכם מלככם", ואילו הנביא משמיע את דבריו ואת רצונו, בדומה למנהיגותו של משה. דגם ששמואל רצה להקים בעם ישראל. אבל העם רצה מנהיג בשר ודם, שיצא בראש העם ככל העמים, ולכן נדחתה תפיסתו של שמואל.

שמואל המליך את מלכי התקופה: שאול המלך, שהקים וייסד את הממלכה הישראלית המאוחדת, ודוד המלך שהמשיך, גיבש והרחיב את מפעלו של שאול בכיבושים גדולים. תקופת שאול מתאפיינת בכך, ששמואל ממשיך לשמש כמנהיג רוחני לצד שאול, דבר שכנראה גורם לתקלות בהנהגה ולהדחתו של שאול. המקרא מתאר יחסים מורכבים בין שמואל לשאול. יחסי אהבה של אב ובן, אשר מתחלפים ליחסים קשים שיש בהם כעס, צער ופחד. אף בשעת מצוקה גדולה של שאול, בעת מלחמתו האחרונה, כאשר שאול נלחץ ומעלה את שמואל באוב, שמואל לא מוגלה אמפתיה כלפי שאול, והוא ממשיך ככעסו ומדבר איתו קשות. במקרא מסופר שכאשר ביקש שאול להרוג את דוד, קיבל האחרון מקלט אצל שמואל. כאשר באו חייליו של שאול לבקש את דוד, כולם התנבאו ואחריהם שאול בעצמו, שבא לבקש את המלך המיועד.

על פי המסופר במקרא, מנהיגותו של שמואל התאפיינה בכך שהוא נהג לתור בין הערים והעיירות, על מנת להיות זמין לאנשים, ולא המתין לבואם של המתדיינים אל מקום מגוריו.

שמואל נפטר זמן קצר לפני סיום תקופת מלכותו של שאול המלך ונקבר ברמה, עירו. ביומן המסע של רבי בנימין מטודלה, שביקר בארץ בשנת 1173, מתואר שהצלבים, במעברם דרך רמלה שזוהתה על ידם כ"רמה", מוצאו במקום את עצמותיו של שמואל הנביא, והביאו אותן יחד איתם, וקברו מחדש בנבי סמואל.

על פי המסורת, תאריך פטירתו היה בכ"ח באייר. ביום זה מגיעים יהודים להתפלל במקום שקיבל בתקופה מאוחרת יותר את הזהוי כקברו של הנביא - בנבי סמואל.

ברכת הילדים לערב ראש חודש סיון

תפילה מאת השל"ה הקדוש להתפלל על ילדיו וב"ב בערב ר"ח סיון ובחג השבועות שהוא זמן מסוגל

אתה הוא ה' א-לקינו עד שלא בראת העולם, ואתה הוא א-לקינו מושבראת העולם, ומעולם ועד עולם אתה א-ל, ובראת עולמך בגין להשתמודעא אלקותך באמצעות תורתך הקדושה כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, "בראשית", בשביל תורה ובשביל ישראל, כי הם עמך ונחלתך אשר בחרת בהם מכל האמות, ונתת להם תורתך הקדושה, וקרבתם לשמך הגדול:

ועל קיום העולם ועל קיום התורה בא לנו ממך ה' א-לקינו שני צווים, כתבת בתורתך "פרו ורבו", וכתבת בתורתך "ולמדתם אתם את בניכם, והפננה בשתייהן אחת, כי לא לתהו בראת כי אם לשבת, ולכבודך בראת יצרת אף עשית, כדי שנהיה אנחנו וצאצאינו וצאצאי כל עמך בית ישראל יודעי שמך ולומדי תורתך.

ובכן אבוא אליך ה' מלך מלכי המלכים, ואפיל תחנוני, ויעני לך תלויות עד שתחנני ותשמע תפילתי להזמין לי בנים ובנות, וגם הם יפרו וירבו הם ובניהם ובני בניהם עד סוף כל הדורות לתכלית שהם ואני בלנו יעסקו בתורתך הקדושה ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה, והאר עינינו בתורתך ודבק לבנו במצותיך לאהבה וליראה את שמך:

אבינו אב הרחמן, תן לבלנו חיים ארבים וברוכים, מי כמוך אב הרחמים זוכר יצוריו לחיים ברחמים, זכרנו לחיים נצחיים כמו שהתפלל אברהם אבינו "לו ישמעאל יחיה לפניך", ופרשו רבותינו זכרונם לברכה, "ביראתך":

כי על כן, באתי לבקש ולחנן מלפניך שיהא זרעי וזרע זרעי עד עולם זרע כשר, ואל ימצא בי ובזרעי ובזרע זרעי עד עולם שום פסול ושמן, אף שלום ואמת וטוב וישר בעיני א-לקים ובעיני אדם, ויהיו בעלי תורה, מארי מקרא, מארי משנה, מארי תלמוד, מארי רזא, מארי מצוה, מארי גומלי חסדים, מארי מדות תרומיות, ויעבדוך באהבה וביראה פנימית, לא יראה חיצונית, ותן לכל גויה וגויה מהם די מחסורה בכבוד, ותן להם בריאות וכבוד וכן, ותן להם קומה ויפי וחו וחסד, ויהיה אהבה ואחווה ושלום ביניהם, ותזמין להם זיווגים הגונים מזרע תלמידי חכמים מזרע צדיקים, וגם זיווגם יהיו פמותם ככל אשר התפללתי עליהם, כי זיכרון אחד עולה לכאן ולכאן:

אתה ה' יודע כל תעלומות, ולפניך נגלו מצפוני לבי, כי כוננתי בכל אלה למען שמך הגדול והקדוש ולמען תורתך הקדושה, על כן ענני ה' ענני בעבור האבות הקדושים אברהם יצחק ויעקב, ובגללם תושיע בנים להיות הענפים דומים לשרשם ובעבור דוד עבדך רגל רביעי במורכבה, המשורר ברוח קדש: שיר המעלות אשרי כל ירא ה' ההלך בדרךיו: יגיע פסיד כי תאכל אשריך וטוב לך: אשתך כגפן פריה בירכתי ביתך בנך בשתלי זיתים סביב לשלחנה: הנה כי כן יברך גבר ירא ה': יברך ה' מציון ויראה בטוב וירושלים כל ימי חייך: וראה בנים לבניך שלום על ישראל: אנא ה' שומע תפלה יקים בנו הפסוק "ואני זאת בריתי אותם אמר ה', רוחי אשר עליך ודברי אשר שמתי בפיך, לא ימושו מפיד ומפי זרע ומפי זרע זרעך, אמר ה' מעתה ועד עולם":

"יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך ה' צורי וגואלי":

מצוות בניין המקדש

רמב"ם הלכות בית הבחירה פ"א:

א. מצות עשה לעשות בית לה', מוכן להיות מקריבים בו הקרבנות, וחוגגין אליו שלוש פעמים בשנה שנאמר "ועשו לי מקדש" (שמות כה, ח); וכבר נתפרש בתורה משכן שעשה משה רבנו, והיה לפי שעה - שנאמר "כי לא באתם עד עתה..." (דברים יב, ט) כיון שנכנסו לארץ, העמידו המשכן בגלגל ארבע עשרה שנה שכבשו ושחלקו. ומשם באו לשילה, ובנו שם בית של אבנים; ופרסו יריעות המשכן עליו, ולא הייתה שם תקרה. ושלוש מאות ותשע ושישים שנה, עמד מקדש שילה. וכשמת עלי הכהן, חרב ובאו לנוב ובנו שם מקדש; וכשמת שמואל, חרב ובאו לגבעון ובנו שם מקדש. ומגבעון באו לבית העולמים. וימי נוב וגבעון, שבע וחמישים שנה.

ב. כיון שנבנה המקדש בירושלים - נאסרו כל המקומות כולן לבנות בהן בית לה', ולהקריב בהן קרבן; ואין שם בית לדורי הדורות אלא בירושלים בלבד, ובהר המוריה שבה - שנאמר "ויאמר דוד, זה הוא בית ה' האלהים וזה מזבח לעולה לישראל" (דה"א כב, א), ואומר "זאת מנוחתי עדי עד".

ג. בניין שבנה שלמה, כבר מפורש במלכים. וכן בניין העתיד להיבנות - אף על פי שהוא כתוב ביחזקאל, אינו מפורש ומבואר. ואנשי בית שני, כשבנו בימי עזרא, בנוהו כבניין שלמה, ומעין דברים המפורשים ביחזקאל.

ד. ואלו הן הדברים שהן עיקר בבניין הבית: עושין בו קודש, וקודש הקודשים, ויהיה לפני הקודש מקום אחד והוא הנקרא אולם. ושלושתן נקראין היכל. ועושין מחיצה אחרת סביב להיכל, רחוקה ממנו כעין קלעי החצר שהיו במדבר; וכל המוקף במחיצה זו שהוא כעין חצר אולם מועד, הוא הנקרא עזרה והכול נקרא מקדש.

ה. ועושין במקדש שבעה כלים: מזבח לעולה ולשאר הקרבנות; וכבש שעולים בו למזבח ומקומו לפני האולם משוך לדרום; וכיור וכונו, לקדש ממנו הכהנים ידיהם ורגליהם לעבודה, ומקומו בין האולם ולמזבח משוך לדרום שהוא שמאל הנכנס למקדש. ומזבח לקטורת, ומנורה, ושולחן; ושלושתן בתוך הקודש, לפני קודש הקודשים. המנורה בדרום משמאל הנכנס, ושולחן מימין שעליו לחם הפנים; ושניהם בצד קודש הקודשים מבחוץ. ומזבח הקטורת משוך מבין שניהם, לחוץ. ועושין בתוך העזרה גבולין עד כאן לישראל, עד כאן לכוהנים; ובונים בה בתים לשאר צורכי המקדש, כל בית מהם נקרא לשכה.

ו. מצוה מן המובחר לחזק את הבניין ולהגביהו כפי כוח הציבור, שנאמר "ולחזם את בית א'לוהינו", ומפארין אותו, ומייפין כפי כוחן: אם יכולין לטוח אותו כולו בזהב, ולהגדיל במעשיו הרי זו מצוה.

לעילוי נשמת אמו"ר רבי יצחק שושן זצ"ל - נלב"ע יב' תמוז תשע"ז

למעוניינים להשתתף בהוצאת עלון זה נא לפנות לדוד: 0537788483

עלון זה מוקדש:

להפאת: אברהם ציטרון, שרה בת שמוחה. ציפורה ויהושע לוי. ביבה אלימלך. עור בן עישה. תקוה בת עזיה. אלטרה בת גאן. אסנת בת רבקה. מול בת עזרה. אברהם בן רחל. רחמים בן סולמנה. דראל בן אביגיל. אליה בת סליחה. ישורחל לוי. חנה בת חוהרה. עדן בת רחל. מיטל מוריה אדרי. יוסף בן מנחם. דוד ביטון ח"ו.

להחזרת נעדרים צה"ל ושבויים ובהם: אורון שאול, הדר גולדין, גיא חבר, רון ארד, יהודה כץ, צבי פלדמן. וכל החטופים בעזה!

לעילוי נשמת: הר"ר יוסף. הר"ר אברהם צוקרמן. רבי מסעוד מלול. רבי יצחק שושן. רבי יעקב שושן. יונה יוסף. ספר מעשים. יצחק דרעי. רבי אברהם בן שניא אלעזר. מוקדם חיים דרעי. דוד חיים. ישראל אברהם טן. שלמה בן מרים. יצחק ועמרם אביאם. אורן מועלם. אליה טוויס. דוד גרסברג. מירי פולק. מרים קודשים. עמוס דמרי. ריי שלמה. סיגשגב משה יחזקאל. יצחק זקמן סליקה. נעים משה. אבנן נסים וסוליקה שושן. אלס טוביל. מיריה שבעון. יפה גורי. יונה קלון. לאה ציטרון. סיני בת תמוז. לויט שבת משה עטרה. חנה יצחק. אסתר חדר. אסתר בת תורה. אליה בת פריחה. מרתה יצחק. אסתר וענבר חיים. נעילא אלמליח. מעשה חוד. דוד טוביל. מיכל עמר. אריה בן שמועון. ציונה בת דוד. יצחק ולאח אסתרונ. אליה אדרי. עזיה עמוס. רות יעקב. חיה רחל לוי. יונה יוסף שרעבי. מרים חדרה. שמואל למברגר. נעמה בת מנחם. ליאור רחמים. זק מל. עליה מועלם. עליה בן. שרה אולאל. דוד ופריחה בן. שמועון בן רחל. אברהם אדרי. יוסף אלקובי. מיכאל ועקני. חסיבה ששפוטט. עישה דודן. בריכה סופן. כמניה דדי. רפי עשור. איתי ופתי. מעין וסדר עשור. כמניה בן. מרים בת רחל. נאור בן. אילה שחר. אורטל מבורך. יצחק ושמוחה אילוז. אורי יצחק אילוז ח"ו. יצחק בן פנינה ח"ל.

ולע"נ הנספים בשואה ובהם: אלכסנדר שגור, שושנה רוזה, רפאל פריצי, ועייליה צילה לבית משפחת ציטרון ח"ו.

למעוניינים להשתתף בהוצאת עלון זה נא לפנות לדוד: 0537788483

אין לעיין בעלון זה בשעת התפילה